No. 138. 1844.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Donderdag 18 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den November.

Naar men zegt, heeft de koning een eigenhandigen brief aan de koningin van Engeland geschreven, om haar met de geboorte van een erfgenaam van den troon geluk te wenschen.

— Het *Journal des Débats* vermeldt, dat de commissie van het hof der pairs voor de in vrijheidstellingen, gisteren op het Luxemburg onder voorzitting van den kanselier is vergaderd geweest. Vijftien à twintig wegens den jongsten aanslag gearresteerde personen zijn weder in vrijheid gesteld. Het getal gevangenen over wier in staat van beschuldigingstelling het hof na de voorlezing van het rapport des graven *de Bastard*, zal moeten beslissen, bedraagt 15 à 16; van deze zouden waarschijnlijk nog wel eenige buiten de zaak worden gesteld; het getal beschuldigden zou dan nog een tien of twaalftal bedragen. — Morgen zal het hof het rapport der bevolen instructie aanhooren.

— Een onzer dagbladen beweert, dat de Fransche regering bij de aanstaande bijeenkomst der wetgevende kamers een ontwerp van wet zal aanbieden, dat het aanleggen van een geheel stelsel van ijzeren spoorwegen ten doel heeft. Dat ontwerp zou voornamelijk het tot stand brengen van vijf groote middelen van gemeenschap van dezen aard ten doel hebben; namelijk: 1°. een noordelijken spoorweg, die Parijs met Belgie zou verbinden; 2°. een oostelijken, die van Parijs naar Straatsburg loopen zou; 3°. een spoorweg van Parijs naar Marseille; 4°. een van Parijs naar Bordeaux; en 5°. een van Parijs naar Nantes. Tot het uitvoeren dezer groote werken zouden te gelijk de hulpmiddelen der departementen of steden, van bijzondere maatschappijen en van den staat gebruikt worden. Het ministerie zou al aanstonds speciale kredieten voor den weg naar Belgie en voor dien van Marseille naar de Rhône aanvragen. Intusschen beweert men, dat deze door den minister voor de openbare werken, den heer *Teste*, ontworpene plannen, bij de minderheid van den raad der ministers tegenstand ontmoeten. Inzonderheid moet de minister van finantien, de heer *Humann*, zich daartegen hebben verklaard. Die staatsman acht het onraadzaam, dat Frankrijk in het tegenwoordig oogenblik tot nieuwe aanzienlijke geldleeningen overgaat.

— De britsche gezant te Konstantinopel, sir *Stratford Canning*, is alhier aangekomen.

— Tegen den 1sten Januarij wordt de oostenrijksche gezant, de graaf *Appony*, op zijn post alhier terugverwacht.

— De jongste tijdingen uit Oran van den 29sten October, brengen eenige berigten aan, aangaande de expeditie, waarmede de gouverneur-generaal *Bugeaud* zich naar Mascara had begeven en waarvan men een geruimen tijd niets gehoord had, zoodat men eenige ongerustheid deswege begon te voeden. Volgens berigten nu door Arabieren aangebragt, had de generaal geen hinderpalen ontmoet op zijn' marsch naar Tlemecen; het naburige bosch hadden de Kabijlen bezet, maar slechts flaauwelijk verdedigd, zoodat de lijn der flankeurs en tirailleurs niet eens had behoeven verdubbeld te worden, en de vijand spoedig aftrok. Bij de engte van la Chair, eene plaats aan welke het nationaal gevoel der Arabieren groot gewigt hecht, had men verscheidene stellingen moeten bestormen; de kaid der fransche Douairs, *Mahomed-ben-Beschir*, was daarbij zwaar gekwetst, en had men een twintigtal soldaten verloren. Twee dagen later was de expeditie te Tlemecen gekomen, 't welk men nog in denzelfden staat als bij de vroegere bezetting had gevonden. Verdere bijzonderheden omtrent den togt des gouverneur-generaals vindt men nog niet vermeld.

— Uit Bayonne schrijft men van den 11den, dat een bataillon troepen naar de uiterste Spaansche grenzen was gezonden en aldaar op verschillende punten geëchelonneerd. — Van Bayonne werden thans dag en nacht eene groote menigte koopwaren naar Spanje verzonden, om dezelve binnen het schiereiland te krijgen voor de ten uitvoerlegging van een door het gouvernement van *Espartero* vastgesteld nieuw douane-tarief.

— De nadere tijdingen uit Barcelona tot den 8sten bevestigen de ongegrondheid der eerste geruchten nopens den intogt van *van Halen* in de stad. Op gezegden dag bevond de generaal zich met 4000 man te Saria, op een uur afstands van de stad. Zijne troepen hadden zich meester gemaakt van het fort Attaragonas en van het fort Montjouy 't welk de stad en het kasteel beheerscht, zoodat de inwoners van Barcelona zich door het gevaar bedreigd zagen dat zij juist door de slechting der citadel hadden willen weren. Van beide zijde maakte men zich tot den strijd gereed, die het ongeluk der stad, indien hij plaats had, voltooijen zou. De junta van waakzaamheid ging voort met de slechting van het kasteel, en op den 7den waren nog 3000 menschen daaraan werkzaam; zij had alle ingezetenen te wapen geroepen en de oprigting van een korps vrijwilligers bevolen. De kapitein-generaal *van Halen* had van zijnen kant eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hij zegt alle maatregelen voor de uitvoering der bevelen van den regent genomen te hebben; ondertusschen heeft hij tevens aangekondigd, dat hij nieuwe instructien van den regent heeft aangevraagd, alvorens tot uiterste maatregelen over te gaan; daar de slechting der citadel inmiddels voortgaat, zou het kunnen gebeuren, dat de slooping voltooid is voor het antwoord komt; dan zou de kapitein-generaal zonder bloedvergieten in de stad kunnen trekken, maar er slechts de puinhoopen der citadel vinden, die hij juist in last had tegen de vernieling te behoeden.

In den nacht van den 6den op den 7den heeft de junta eene vereeniging gehouden met alle korporatien van Barcelona, en in hare ontbinding bewilligd, schoon belast blijvende met meergemelde slooping, en de verdeeling der buitengewone geldheffingen.

De jongste tijdingen uit Valencia houden, dat deze stad in alles het voorbeeld van Barcelona gevolgd heeft: ook daar is eene junta van waakzaamheid opgerigt, hebben arrestatien plaats gehad, en is men aan het sloopen der citadel begonnen. Te Valencia is men zelfs nog verder gegaan, daar de burgerlijke, militaire en geestelijke autoriteiten zich met het werk der revolutionnairen hebben vereenigd, hetgeen zich alleen door den schrik laat verklaren, dien de heethoofden in de stad verspreiden, maar te noodlottiger is, daar de welgezinde burgers daardoor in eene valsche gerustheid verkeeren.

De gebeurtenissen te Valencia komen op het volgende neêr: In den avond van den 31sten October trokken talrijke troepen naar den *ayuntamiento* te zamen en eischten de vorming van eene opperjunta van waakzaamheid. Een programma onder het volk verspreid, hield de volgende voorwaarden: 1. Slooping van den toren van het kasteel die de stad beheerscht; 2. Wegneming van de namen van *Ferdinand* en *Christina* van alle openbare gebouwen; 3. Afzetting van alle ambtenaren wier antecedenten hen het openbaar vertrouwen onwaardig maken; 4. Verwijdering uit de gelederen der nationale garde van alle personen, die niet bepaald als liberalen staan bekend; 5. Slooping van het gebouw der inquisitie; 6. Gevangenzetting van alle verdachte personen; 7. Afschaffing van den arbeid in de gevangenissen, als de manufactuur-industrie benadeelende.

Toegevende aan de eischen van het volk werd de verlangde junta van waakzaamheid nog des avonds gevormd, en den heer *Bertrand de Lis*, tot haren president benoemd. Reeds den volgenden dag deed de junta, door eene overgroote menigte volks gevolgd, in hare tegenwoordigheid, de namen van *Ferdinand* en *Christina* van de poort St. Vincent verdwijnen. Eenige personen werden terstond in de gevangenis geworpen. Des avonds had zich eene kompagnie sappeurs der nationale militie vereenigd om den toren van de citadel te slechten, die het gezigt op de *Glorietta*, den stadstuin heeft. Men heeft dezen arbeid met eene groote plegtigheid aangevangen. De president der junta heeft den eersten steen weggenomen en daarbij eene redevoering gehouden. De generaal *Salceda*, tweede kapitein-generaal der provincie Valencia, heeft alle maatregelen genomen om de junta te ondersteunen. De geestelijke autoriteit heeft het voorbeeld van den generaal gevolgd en zich bijverd ter beschikking der junta een bijzonder gebouw, tot het aartbisschoppelijk paleis behoo-

rende, te stellen. Te midden dezer eendragt van al de autoriteiten is het decreet van den regent nopens de ontbinding der junta's ontvangen. De president der junta te Valencia, *Bertrand de Lis*, een gematigde geëxalteerde genoemd, wiens zoon onlangs tot ambassade-secretaris te Londen benoemd is, heeft daarop verklaard dat de junta ontbonden was, maar de *ayuntamiento* heeft volhard en zich met de uitvoering van het programma belast. Den 3den op het oogenblik van het vertrek van den post, heerschte er eene groote gisting in de stad; de nationale militie was bijeengeroepen en met de slechting van den toren werd voortgegaan.

— Berigten uit Madrid tot den 6den November melden, dat de door den krijgsraad uitgesproken doodstraf tegen zekeren luitenant *Boria*, in eene zachtere straf veranderd was, en dat er geen bloed meer zou vergoten worden. — Het gouvernement heeft den spaanschen gezant te Madrid *Olozaga* het groot kordon van *Karel III* geschonken. — Men dacht dat de regent den 15den te Madrid terug zou zijn, en sprak van de opening der cortes tegen den 15den December.

— Heden uit hoofde van den Zondag geene fonds-notering.

(*Van den* 15*den.*) Men zegt dat de opening der kamers tegen den 27sten November bepaald is, en de ordonnantie van bijeenroeping weldra verschijnen zal.

— Het gerucht liep gisteren dat de hertog *van Orleans* zich naar Rijssel moest begeven, voor de organisatie van een observatiekorps dat zich aan de noordelijke grenzen moest vereenigen.

— Het hof der pairs is heden op den middag bijeengekomen om het rapport in de zaak van *Quenisset* aan te hooren. De voorlezing van dit stuk, uit 372 bladzijden druks bestaande, zal in twee zittingen moeten plaats hebben, zoodat eerst morgen avond daarvan iets in het publiek zal bekend worden, zijnde er maatregelen genomen om zoolang het geheim te bewaren.

— Ter beurze van heden (15 *November*) waren genoteerd: 5 pCt. 116,35; 3 pCt. 80,30; id. 1841, 81,05; Nap. r. 106,55; Rom. Leening 103⅛.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den November.

Naar men verzekert, heeft Z. M. de Koning van Pruissen, alvorens naar München af te reizen, verscheiden veranderingen in het personeel zijner gezanten aan de vreemde Hoven verorderd. Graaf *August von Donhoff*, thans gezant te Munchen, zou in gelijke betrekking naar Londen gaan, en bij het Beijersche Hof door den heer *von Küster* vervangen worden; wien de tegenwoordige gezant te Stokholm, de heer *von Brockhauser*, te Napels zou vervangen, terwijl de graaf *von Kuster* naar Stokholm gaan zou.

— Bij eene proclamatie des Konings van Hannover van den 5den dezer is in de plaats der op 30 Junij jl. ontbonden algemeene standen-vergadering eene nieuwe zoodanige vergadering bijeengeroepen; zullende het tijdstip van derzelver bijeenkomst nader bepaald worden. Tevens is bij eene Koninklijke verordening de inhoud vastgesteld eener verklaring, welke de tot leden der standen-vergadering verkorenen zullen moeten onderteekenen en waarbij zij zich verbinden, om alle de pligten, aan die betrekking verknocht, getrouwelijk te zullen vervullen en met name geen deel te zullen nemen aan eenige poging om eene der beide kamers in hare werkzaamheid te belemmeren, gelijk dit in de vorige standen-vergadering het geval was geweest. Inmiddels hebben overal in Hannover de verkiezingen reeds eenen aanvang genomen.

Volgens de *Hannoversche Zeitung* is de regering voornemens om binnen den kortst mogelijken tijd eenen ijzeren spoorweg te doen aanleggen, die de steden Hannover, Celle en Hildesheim, zoowel onderling als met Brunswijk en van daar met Maagdeburg zal verbinden. Nadat deswege met Brunswijk eene overeenkomst gesloten, en de opneming van het terrein geschied, alsmede eene begrooting der kosten gemaakt is, heeft de Hannoversche regering eene commissie benoemd, om de verdere voorbereidende werkzaamheden voor deze onderneming te voltooijen.

— De bekende werktuigkundige *J. P. Wagner*, aan wien door de Duitsche Bondsvergadering voor zijne vermeende uitvinding, om van het electro-magnetimus als beweegkracht gebruik te maken, eene aanzienlijke belooning is verzekerd, in geval de bruikbaarheid zijner uitvinding bij eene in het groot genomene proeve gebleken was, is dezer dagen alhier terug gekomen van het landgoed des Vorsten van Furstenberg, waar hem door dien bevorderaar der wetenschappen de gelegenheid gegeven was, om de verlangde proeve in het groot te nemen. De door hem vervaardigde groote machine is in zooverre voltooid, dat daarmede proeven hebben kunnen genomen worden, welke de juistheid zijner theorie hebben doen zien. Echter hebben zich, naar men berigt, bij de toepassing van het electro-magnetismus in het groot, twee nieuwe hinderpalen opgedaan, waarvan *Wagner* zoo gelukkig is geweest, den eenen reeds te overwinnen, terwijl men hoopt, dat het hem, door verder nadenken door zijne scherpzinnigheid en door volharding gelukken zal, ook den tweeden uit den weg te ruimen.

— Volgens berigten uit Petersburg, is de stad Orel, in den loop der vorige maand, door eenen hevigen brand grootendeels vernield, zijnde 700 huizen eene prooi der vlammen geworden.

— De Pauselijke Regering heeft nu officieel aan het Corps Diplomatiek medegedeeld, dat hare vriendschappelijke betrekkingen met het hof van Lissabon hersteld zijn. Don *Miguel* woont bij afwisseling te Rome of te Albano, zonder dat bijna iemand meer acht op hem slaat, sedert al de pogingen, door het Oostenrijksch Gouvernement en den Paus zelven aangewend, om hem van zijn vermeend kroonregt te doen afzien, vruchteloos zijn gebleven.

— Berigten uit Konstantinopel van 27 October melden:

» Gisteren is de kabinet-secretaris des Sultans, *Tewfik*-Bey, op de Egyptische stoomboot *de Nijl* van Alexandrie hier aangekomen. Met deze gelegenheid zijn andermaal vijf milioen piasters, in mindering der door den stadhouder van Egypte aan de Porte te betalen schatting, aangekomen.

» De gezondheids-toestand in de hoofdstad is zeer voldoende; maar de berigten uit Erzerum luiden niet zeer gunstig; weshalve de directeur der quarantaine, *Robert*, naar Trapezunt gereisd is, om zich in persoon te overtuigen, dat de voorschriften omtrent de quarantaine-maatregelen, daar zoowel als in de overige havens aan de Aziatische kust der Zwarte zee, stiptelijk nageleefd worden."

ENGELAND.

LONDEN, den 14den November.

De toestand van H. M. de Koningin en den jonggeboren Prins blijft allergunstigst.

De Koningin Weduwe verkeert bij voortduring in denzelfden bedenkelijken toestand.

— Het schijnt nog ten eenemale onbekend te zijn, welke namen de jonge Prins zal dragen. Sommige vermoeden, dat hij *Willem Albert* heeten zal.

— De secretaris van Staat voor de buitenlandsche zaken, lord *Aberdeen*, heeft aan den opperbevelhebber der landmagt, onder dagteekening van den 3 dezer, geschreven, dat het de bedoeling van Hr. Ms. Regering is, de Engelsche militaire detachementen onverwijld uit Syrie terug te roepen; welke gelegenheid hij waarneemt, om de tevredenheid dier Regering over het door de officieren en manschappen aldaar gehouden gedrag te betuigen. Hierdoor vervallen dus al de geruchten wegens den last, die aan den nieuwen Engelschen gezant te Konstantinopel gegeven zou zijn, om de ontruiming van Syrie door de Engelsche troepen met al zijn vermogen te verhinderen.

— De generaal-majoor *Saltoun*, die in vroegere oorlogen veel roem heeft verworven, zal binnen eene maand naar China vertrekken, om daar, onmiddellijk onder den opperbevelhebber, sir *Hugh Gough*, over de Britsche troepen bevel te voeren. Hij zal het 98ste regement, 't welk thans te Dublin in bezetting ligt, en eene kompagnie artillerie medenemen, en onder weg op de schepen, die met hem naar de chinesche kust staan te vertrekken, ook het 50ste regement, dat zich thans op het eiland Mauritius bevindt, doen inschepen. De geheele sterkte der magt, die door dezen generaal naar China zal worden gevoerd, zal 1500 man beloopen. Een en ander bevestigt het vermoeden, dat de Chinesche oorlog niet zoo spoedig een einde zal nemen.

— De lord bisschop van Jeruzalem, de heer *Alexander*, die dezer dagen tot die waardigheid gewijd werd, is uit den stam van Juda voortgesproten, was ongeveer achttien jaren geleden rabbijn bij de synagoge te Plymouth, werd later aldaar gedoopt en door den Aartsbisschop van Tuam in Ierland georden. Hij zal den titel voeren van lord bisschop der Vereenigde Kerk van Engeland en Ierland, in de landen van Syrie, Chaldea, Egypte en Abyssinie.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: 3 pCt. gecons. 89⅝; Ned. 2½ pCt. 51½; 5 pCt. 99¼ Spanje 21½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 15den November.

De heer *Van Caillie*, een der belgische leden van de gemengde commissie van liquidatie te Utrecht, is eergisteren van hier derwaarts vertrokken. De arbeid dier commissie schijnt met nieuwen ijver te zullen worden hervat.

— Het getal personen, wegens het jongste komplot in hechtenis genomen, bedraagt 93. Mevrouw *Parent* is op vrije voeten gesteld. Haar echtgenoot heeft eene petitie aan de kamer ingezonden, waarin hij zich over willekeurige arrestatie beklaagt.

Eergisteren zijn buiten de poort van Namen wederom eenige vuurwapenen in beslag genomen.

Het gevoelen begint meer en meer veld te winnen, dat de jongste zamenzwering geheel door fransche jacobijnen georganiseerd is geworden en men er slechts eene orangistische kleur aan heeft willen geven, ten einde de orangisten zich aan het komplot zouden aansluiten. Onder anderen wordt verzekerd, en ook het dagblad van Luxemburg meldt als eene stellige daadzaak, dat de beruchte fransche republikein

Cavaignac zich nabij Arlon heeft opgehouden, en daar briefwisseling heeft gehouden met de republiekeinen van Trier en Brussel, onder anderen met zekeren *J . . . . .* (voor wien de bekende *Jottrand* wordt gehouden), die hem ook te Arlon zou bezocht hebben. Opmerkelijk is het dat thans de heeren *Jottrand* en *Feigneaux* voor den regter van justitie geroepen zijn, om zich te verantwoorden nopens eene brochure betrekkelijk het komplot.

— De Brusselsche bladen van den 14den November vermelden, dat omtrent de nalatenschap van den heer *Cockerill* eerlang eene schikking zal worden tot stand gebragt, die voor de schuldeischers van dien beroemden fabrikant voordeelig zal zijn. Er zou zich namelijk eene vennootschap vormen, waarvan de deelhebbers de groote etablissementen van Seraing en Luik, welke tot dien boedel behooren, zouden overnemen, om den arbeid daarin voor rekening dier maatschappij voort te zetten; terwijl tevens al de kleinere etablissementen verkocht zouden worden. Men meent dat, daar de waarde dezer gezamenlijke fabrijk-inrigtingen op 12½ millioen franken berekend wordt, en eene volledige afbetaling van alle schuldvorderingen ten laste van *Cockerill* uit deze schikking zal kunnen voortvloeijen. De schikking schijnt echter te berusten op het denkbeeld, dat de schuldeischers voor het bedrag hunner schuld, aandeelen in de nieuwe onderneming zullen aannemen.

Van den 16den. — Gisteren heeft de heer *Dumortier* als rapporteur der commissie van het adres, in de zitting van de kamer der vertegenwoordigers, voorlezing gedaan van het ontwerp van adres, het welk na eene korte discussie met nagenoeg eenparige stemmen is aangenomen geworden. De voornaamste zinsneden van hetzelve zijn de volgende:

» *Sire!*

» Toen U. M. voor tien jaren, aan den wensch van het nationale congres toegevende, den voet op den vaderlandschen grond zette om de teugels van staat in handen te nemen, deed de algemeene toejuiching aan Europa al de genegenheid blijken die zich tusschen de natie en den koning harer keuze vestigde, al de liefde van het belgische volk voor hem die zich zoo edelmoedig aan de verdediging van deszelfs regtvaardige zaak toewijdde; en de toejuichingen waarmede U. M. bij hare jongste komst in het parlement ontvangen werd, hebben haar het bewijs gegeven, dat die gevoelens al hare kracht behouden hebben, en dat zij zelfs eene nieuwe veerkracht door de jongste omstandigheden hebben verkregen.

» Met genoegen vernemen wij dat de betrekkingen Uwer M. met de vreemde kabinetten meer en meer voldoende zijn, en dat de arbeid der commissien, ingesteld ten gevolge van het vredestraktaat, zijn einde nadert; wij twijfelen niet of alle onbeslist gebleven kwestien zullen beslecht worden in overeenstemming met de billijke regten van Belgie en zoodanig dat zij gelijktijdig worden afgedaan.

» De vorderingen van de nijverheid gedurende het sedert onze staatkundige hervorming verloopen tijdstip, en waarvan de jongste tentoonstelling een schitterend bewijs gegeven heeft, doen de behoeften gevoelen van de uitbreiding onzer handelsbetrekkingen. Zonder ons de moeijelijkheid te ontveinzen om tot eene voor alle onze belangen bevredigende uitkomst te geraken, kunnen wij niet anders dan de pogingen toejuichen, die de strekking hebben om 's lands rijkdom te ontwikkelen en werk aan de arbeidende klasse te geven. Deze der belangstelling zoo waardige klasse zal met blijdschap de hoop ontvangen, door U. M. opgewekt, dat de graanoogst in de behoeften des lands voorzien zal."

Na vervolgens de zinsnede der openingsaanspraak betrekkelijk de onderscheiden ontwerpen die aangeboden zullen worden, beantwoord te hebben, en na te hebben ingestemd met den wensch dat de spoorweg in Belgie weldra geheel zal zijn, besluit voltooid het adres van antwoord der kamer als volgt:

» Geroepen door deszelfs bestemming ter bestrijding van de vijanden van den staat, zal het leger door zijne gehechtheid aan onze instellingen en aan de monarchie, het vertrouwen Uwer M. en van het land regtvaardigen. De maatregelen tot bevestiging strekkende van deszelfs krijgstucht, welzijn en vaderlandsliefde, ter volmaking van ons krijgswezen [illegible] door de kamer worden goedgekeurd.

» Sire, de nationale onafhankelijkheid was steeds de eerste wensch van het land; ons tijkvak heeft de vervulling van dien wensch gezien, en Belgie heeft, met de hulp van zijnen koning, zijne nationaliteit te midden van vele wisselvalligheden kunnen bevestigen. Zoo thans eenige waanzinnigen het misdadig plan beraamden om den staat te verontrusten, zal de Voorzienigheid, die onze vrijwording bestierd en hare welwillende hand over uwe dynastie uitgebreid heeft, het vaderland tegen de aanslagen der kwaadwilligheid weten te bewaren. De natie, standvastig in hare zedelijke en godsdienstige gevoelens, welke steeds den grondslag van haar karakter hebben uitgemaakt, zal nimmer aarzelen om haren afkeer van dergelijke aanslagen te openbaren. De gematigdheid en de onpartijdigheid van het gouvernement, de eensgezindheid van alle Belgen, ziedaar 't geen het land verlangt om de grootsche bedoelingen Uwe M. te verwezenlijken, en waarvoor Sire, onze trouwe medewerking u nimmer zal ontbreken."

De geest van het adres van antwoord, de vreedzame discussie over hetzelve en de eenparige stemming wekken de tevredenheid op van de gematigden der beide partijen, en van de bladen die derzelver organen zijn.

— De instructie over het jongst komplot word nog ijverig voortgezet, maar zal lang duren, daar meer dan 200 getuigen moeten gehoord worden. Ook de burgemeester van Brussel, de ridder *Wyns*, is als getuige opgeroepen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 17den November.

Naar men verneemt heeft het Z. M. behaagd, den hooggeleerden heer *W. Wenckebach*, lector in de wis- en natuurkunde bij de koninklijke militaire Akademie, den titel van hoogleeraar te verleenen.

— De Procureur Generaal bij het Provinciaal Geregtshof in Noord-Braband, in ervaring gekomen zijnde, dat sedert eenige maanden in de Provincie in omloop zijn gebragt kennelijk valsche dubbelde stuiver stukken, zoogenaamde *dubbeltjes*, welke, bij een grondwettig scheikundig onderzoek, gebleken zijn *meestal* te bestaan uit geel-koperen ronde plaatjes, aan de werking van kwik onderworpen geweest, sommige zelfs uit enkel *blik*, *alle* bewerkt ter gemiddelde grootte der oude afgesletene dubbelde stuivers (*dubbeltjes*), zoo als die thans in de wandeling voorkomen, en die zich, op het blood gezigt, van de *echte* laten onderscheiden, omdat vele van die zelfs geene sporen van eenig stempelwerk dragen, heeft vermeend elk en een iegelijk oplettend te moeten maken, om de zoodanige dubbelde stuiver-stukken (*dubbeltjes*) niet in ontvang te nemen, min nog weder uittegeven; immers wil men zich niet blootstellen aan de straffen bij art. 135 van het Lijfstraffelijk wetboek, bepaald tegen dengenen, welke, hoezeer *voor goede en gangbare* ontvangen, die *dubbeltjes*, wetende dat dezelve valsch zijn, weder uitgeeft en in verderen omloop brengt.

— In de *Rotterdamsche Courant* leest men:

» Als vervolg op en in verband met hetgene in onze vorige is berigt, betrekkelijk de nieuwe luxemburgsche Grondwet, vernemen wij thans uit eene, zoo als wij reden hebben te vertrouwen, geloofwaardige bron dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, Prins *Alexander* te benoemen tot Hoogstdeszelfs plaatsbekleeder in het groothertogdom Luxemburg.

— Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden worden nog in den loop dezer week, waarschijnlijk aanstaande Vrijdag, te 's Hage terug verwacht.

— Uit Apeldoorn schrijft men dat Z. M. Koning *Willem Frederik*, graaf van Nassau, aan het kollegie van kerkvoogden der hervormde gemeente te Apeldoorn eene som van *f* 10,000 heeft toegezegd ter te gemoet koming van de kosten van een nieuw orgel in de kerk aldaar.

In de zitting van het provinciaal hof van Noord-Braband van den 9den dezer, heeft hetzelve uitspraak gedaan in het proces over het privatief jagtregt van Vucht, sedert den jare 1835 hangende, tusschen Jhr. *G. van Berensteyn cs.* en de erven baron *de Grancy*. Het hof heeft het vonnis der arrondissementsregtbank te 's Bosch bevestigd, en mitsdien de erven *de Grancy* onbevoegd verklaard tot afpaling en uitoefening van privatief jagtregt op grond van particulieren.

— Bij de opening der inschrijvingsbiljetten op maandag ll. te Amsterdam voor de levering van *f* 400,000 3½ per cent syndic. ter vernietiging, is gebleken, dat de minste inschrijving was voor 76⅝ per cent. Voor zoo, verre deze inschrijving beneden het genoemde bedrag van *f* 300,000 was, is de levering der overige stukken verdeeld tusschen de inschrijvers tegen 76½.

Maatschappij tot leniging en opbeuring der behoeftigen door het verschaffen van werk, gevestigd te Breda.

Het Bestuur der opgemelde Maatschappij heeft de eer ter kennisse van de Inschrijvers, onder dankbetuiging aan HunEdele, te brengen, dat hetzelve door hunne welwillende bijdragen zich in staat gesteld ziet om gevolg te geven aan deszelfs pogingen tot bereiking van het doel van voormelde weldadige Instelling, en dat dientengevolge besloten is om eerlang met de werkzaamheden ten bovengemelden einde aantevangen en, gaarne zoo veel doenlijk algemeen willende werken, in de eerste en voornaamste plaats de aandacht te vestigen op het vervaardigen van *vrouwelijke handwerken*, uit de daartoe door het Bestuur te verschaffen Grondstoffen, zullende tot de opgave van den te verrigten arbeid, enz. de daarmede belaste Sub-Commissie (te beginnen op Vrijdag den 19. dezer) des Dingsdag en Vrijdags van iedere week, des namiddags van 4 tot 6 uren, vaceeren in het lokaal van het Stads Teeken-Instituut, in de Eindstraat alhier.

BREDA 17 November 1841.

Namens het Bestuur voornoemd

J. W. de BRUIN, *Voorzitter.*

J. A. v. d. BURGH, *Secretaris.*

** Heden overleed in den ouderdom van 37 jaren, de Hoog-Wel-Geboren Vrouwe SOPHIA MARGARETHA VERSPYCK, geliefde Echtgenoot van

WILLEM BARON BENTINCK.

DORDRECHT, den 16. November 1841.

BESTUUR DER DOMEINEN.

5de ALGEMEENE VEILING.

Op den 22. November 1841, des voormiddags ten 9 ure, en de twee volgende dagen ter gelijker ure, zal te *Breda* in het Koffijhuis van de Wed. OERS, op de Groote Markt, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, worden overgegaan tot de openbare Veiling van 178 Kavels LANDERIJEN, BOSSCHEN, TIENDEN, RENTEN en CIJNSEN; alles breeder omschreven in den Catalogus L. G, welke verkrijgbaar is gesteld voor den prijs van 50 Cents, bij de Agenten van het Domein in alle de Hoofdplaatsen der Provinciën, alsmede bij den Agent van het Domein te *Eindhoven* en ten Kantore der Domeinen *te Breda*, alwaar mede ter inzage voorhanden zijn, Staten, houdende de omschrijving van de Renten en Cijnsen, waaruit elke Kavel is zamengesteld.

De Agent van het Domein,
M. SMITS.

Administratie der Domein-Goederen

VAN

Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*.

RENTAMBT BREDA. PROVINCIE NOORD-BRABAND.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN

SCHAARHOUT,

in de Dominiale Bosschen en Plantaadjen.

De Rentmeester der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden* te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal op Maandag den 29. November 1841, des morgens ten negen ure, ten Huize en Herberge van A. VAN ALPHEN, in *den Zandberg*, buiten de Ginneken-Poort, te *Breda*, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek Verkoopen: als in het

Ulvenhoutsch-Bosch, onder *Ginneken*,
17 Kavels SCHAARHOUT.
Mastbosch, onder *Ginneken* en *'s Princenhage*,
11 Kavels SCHAARHOUT.
Liesbosch, onder *'s Princenhage*,
9 Kavels SCHAARHOUT.
Op het *Speelhuis*, onder *Teteringen*.
11 Kavels SCHAARHOUT.
Onder *Rijsbergen*,
Een Kavel SCHAARHOUT.

Alles breeder bij Billetten omschreven en zijn de Conditien van Verkooping te lezen ten Kantore van den Rentmeester voornoemd, en zijn bij den Plantaadjemeester en Boschbeambten nadere informatien en aanwijzing te bekomen.

De Rentmeester voornoemd,
M. SMITS.

UIT DE HAND TE KOOP.

Eene ter nering staande HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen te *Breda*, op de Veemarkt, Wijk A, N°. 536, bestaande in: WINKEL, twee BENEDEN-KAMERS, KEUKEN en KELDER, 4 Behangen BOVEN-KAMERS, met KEUKEN, PRIVAAT en verder gerief, ruime ZOLDER en VLIERING, alsmede een daaraan gelegen HUISJE. Aanwijzing zal gedaan worden door den Eigenaar W. WEDEVENS.

** Bij J. OOMKENS, te *Groningen* is gedrukt, bij SCHALEKAMP, VAN DE GRAMPEL en BAKKER te *Amsterdam* en alom te bekomen:

I. NATUURLIJKE HISTORIE der ZOOGDIEREN, met meer dan 250 fraai gekoleurde Afbeeldingen op 84 platen in X Afleveringen, met Titel en *Alphabetische Naamlijst*, compleet, in gr. 4°., à *f* 12,30.

II. De NAGEDACHTENIS van S. STRATINGH, Ez., gevierd in het GENOOTSCHAP: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen* te Groningen, den 3 Maart 1841. Behelzende eene verzameling van stukken, ter zijner nagedachtenis vervaardigd, door *Prof. Th. van Swinderen*, *Prof. P. Hofstede de Groot*, *Stud. B. Verver*, *Mr. A. Modderman*, *Prof. B. H. Lulofs en Prof. H. C. van Hall*, en Bijlagen in gr. 8°., in Carton met het Portret, à *f* 2,00. — Het Portret afzonderlijk: 50 Cents.

III. Mr. B. H. LULOFS, KAKOGRAPHIE, of *opstellen* met deze en gene *Feilen* in TAAL en STIJL, benevens eenige *Taalkundige Aanteekeningen*. (Ten gebruike bij Akademische en soortgelijke lessen), in gr. 8°., à . . . . *f* 2,00.

IV. *Prof.* H. C. VAN HALL, Redevoeringen, ten vervolge op *Prof.* UILKENS, *over de Volmaaktheden van den Schepper*, enz. (de *Geologie* en *Delfstofkunde*) 5e en laatste deel, met het ALGEMEEN REGISTER over het geheele werk, waarmede dit werk compleet is, in gr. 8°., à . . . . *f* 3,00.

V. *Dr.* J. H. REDDINGIUS, Gz., HET BELANG DER KERK voor Evangelische Christenen, *Zielkundig aangewezen*, (naar het Hoogduitsch), gr. 8°., à . . . . *f* 2,00.

VI. ——————— LEIDRAAD voor ARMBESTUREN, inzonderheid voor DIAKENEN, tot aanwijzing van het gebruik der Wetten en Besluiten betrekkelijk het ARMWEZEN. TWEEDE met vele Besluiten vermeerderde druk, in gr. 8°., à . . . . *f* 0,90.

VII. *Dr.* EDUARD SELBERG, Over den verledenen en tegenwoordigen toestand van JAVA, naar *Nederlandsche* en *Engelsche bronnen*, volgens *eigen beschouwing* bewerkt; vertaald en met *Aanmerkingen* en *Aanhangsel* voorzien, door de *Majoor* W. L. DE STURLER, in gr. 8°., à . . . . *f* 1,50.

VIII. H. MÜLLER, DE ERVARENE PAARDEDOKTER *voor den Burger en Landman*, of Handboek over de in- en uitwendige Ziekten der PAARDEN, à . . . . *f* 2,40.

IX. *H. Hemkes, Kz.*, Oplossingen van het 1e deel van het Algebraïsch Rekenboek, in 4°., à . . . . *f* 1,50.

X. BEKNOPTE SCHETS van den LANDBOUW in min *vruchtbare streken*. — Een LEESBOEK voor jonge lieden en Kinderen ten Platten lande, door J. H. VAN WOLDA, Instituteur aan het Gesticht van Opvoeding voor den Landbouw, der Maatschappij van Weldadigheid te Wateren, tweede druk, à . . . . . . *f* 0,20.

Ook is verzonden, Het TIJDSCHRIFT: WAARHEID in LIEFDE 1841, N°. 4 à *f* 2,00. — Jaargang 1841 à *f* 8,00, — en zijn nog enkelde complete Exemplaren van 1837—1841 à *f* 40,00 voorhanden.

** Bij BROESE & COMP., Boekhandelaren te *Breda*, staat de INTEEKENING open, op de volgende

Geillustreerde Prachtwerken:

1°. THE RHINE, ITALI, AND GREECE. Ouvrage anglais illustré par 37 gravures sur acier, desseins d'après nature de L. LEITCH, BARTLETT en WOLFENSBERGER, représentant les sites les plus pittoresques de l'Allemagne, de l'Italie et de la Grèce.
Chaque livraison se vend à . . . . *f* 1,30.

2°. ILLUSTRATIONS HISTORIQUES DE LA SAINTE BIBLE d'après les grands maîtres, édition polyglotte. Cette série d'illustrations historiques offre un choix des chefs d'oeuvre les plus remarquables de la peinture. L'éditeur a eu soin de choisir dans toutes les écoles des originaux célèbres par la beauté et la perfection du dessin. Chaque gravure est enrichie de notes explicatives sur l'Ecriture Sainte en langues anglaise, française et allemande et donne en outre la biographie des grands maîtres dont les tableaux ont servi de sujets. L'ouvrage est imprimé avec luxe.
Prix de chaque livraison est . . . . *f* 1,30.

3°. VOYAGE EN SYRIE ET DANS L'ASIE-MINEURE. Ouvrage illustré par de magnifiques gravures sur acier d'après les dessins pris sur les lieux, avec un beau portrait de MEHÉMET-ALI; résumé historique de la Syrie et de l'Asie-Mineure, et une notice Biographique du PACHA D'EGYPTE, par C. PELLÉ et L. GALIBERT. Le texte et les gravures sont imprimés avec le plus grand soin sur du papier de premier choix.
Prix de la livraison . . . . *f* 0,65.

4°. CONSTANTINOPLE ANCIENNE ET MODERNE. Ouvrage illustré par cent gravures sur acier, exécutées par les meilleurs artistes de la Grande-Bretagne, d'après les dessins pris sur les lieux par TH. ALLOM et rédigé par C. PELLÉ, rédacteur de la *Revue Britannique*.
Prix de la livraison . . . . *f* 0,65.

5°. LA MÉDITERRANÉE, SES ILES ET SES BORDS, Comprenant la Sicile, les côtes de Barbarie, la Calabre, Gibraltar, Malte, les îles ioniennes, etc. — (Deuxième série.) Ouvrage illustré par trente-sept gravures sur acier, executées par les artistes les plus distingués de Londres, d'après les dessins pris sur les lieux par MM. W. L. LEITCH, sir GRENVILLE TEMPLE, major général, et ALLEN, lieutenant du corps royal du génie, rédigé par C. PELLÉ, rédacteur de la *Revue Britannique* et auteur de plusieurs ouvrages. Format in-4°.
Prix de la livraison . . . . *f* 0,65.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.